

Anke van Hal: 'Creëer een win-w

Prof. dr. ir. Anke van Hal bekleedt de leerstoel Sustainable Building & Development aan Nyenrode Business Universiteit. Met deze leerstoel wil Nyenrode bedrijven helpen duurzaamheid op winstgevende wijze te integreren in hun businessmodellen. De leerstoel is ondergebracht binnen het Center for Sustainability (CfS) van Nyenrode.

Daarnaast is zij praktijkhoogleraar Sustainable Housing Transformation van de faculteit Bouwkunde aan de TU Delft, waar ze zich vooral bezighoudt met het energiezuinig maken van bestaande woningen en wijken. 'Dit geeft me een unieke kans om op het snijvlak van management en techniek een bijdrage te leveren aan de energiebesparing in Nederland.'

Nederland heeft zich ten doel gesteld om 20% energie te besparen in 2012. Ongeveer een derde daarvan kan bereikt worden door efficiëntere verwarming en koeling in woningen. En daar zit 'm nu net de kneep volgens Van Hal: 'Moderne woningen voldoen tegenwoordig heel goed aan de nieuwe energie-eisen, maar het zijn er te weinig. Dit jaar is de aanwas aan nieuwe woningen minder dan 70.000, oftewel nog geen 1% van de totale woningvoorraad. De aandacht moet dus gewoon vooral gericht zijn op de bestaande woningbouw.'

WAT EN HOE

Van Hal heeft op twee universiteiten dus verschillende portefeuilles maar er is ook een grote overlap. Van Hal: 'Op beide universiteiten houd ik me bezig met processen en dus niet met de techniek. Ik kan op de TU Delft natuurlijk wel gebruikmaken van de ongelooflijke hoeveelheid technische kennis bij alle subfaculteiten. Mijn aandacht richt zich echter in alle gevallen op het proces. Hoe kunnen verschillende doelgroepen enthousiast worden voor duurzaam bouwen? Om die vraag te beantwoorden kruipen we als het ware in de huid van onze doelgroep. We verdiepen ons in wat hen, los van duurzaamheid, beweegt en proberen daar met onze kennis van duurzaamheid op in te haken zodat er een win-winsituatie ontstaat. Stimulering door de overheid is prima, maar ik geloof dat energiegebruikers pas echt omgaan als er voor hen direct iets te winnen is.'

RENOVATIEBOUW

In Nederland heeft energiebesparen een beetje zure smaak: we moeten met z'n allen korter douchen en vroeger naar bed. Van Hal ziet het als een uitdaging om hier creatiever mee om te gaan: 'Maak appartementen

Anke van Hal

mooier en beter van kwaliteit met maatregelen. De Nederlandse industrie staat te popelen om aan de slag te kunnen.' Van Hal voorspelt dat er in Nederland tussen nu en een jaar een hele nieuwe industrietak ontstaat, namelijk de renovatiebouw. 'Uiteraard bestond deze al, maar men is nog te veel gericht op individuele behoeftes en maatvormingen. Ik bedoel bedrijven die gestandaardiseerd bestaande woningen

Monumenten

'Een aandachtsveld dat mijn Nyenrode-collega's en ik erg uitdagend vinden is duurzaamheid bij monumenten. Hier mag vaak niks, terwijl er als je slim en met vakmensen aan de slag gaat wel heel veel mogelijkheden blijken te zijn die het monumentale karakter niet aantasten. Een mooi bijvoorbeeld is Slot Loevestein. In principe hebben kastelen een onhoudbare situatie qua binnenklimaat, maar door energiebesparende technieken slim te verstoppen, zoals in een replica van de kist van Hugo de Groot, is er in dit kasteel een comfortabel klimaat geschapen. Het kan dus weldegelijk!'

Winstituatie in duurzaam bouwen'

renoveren om hogere energiebesparingen te bewerkstelligen. Deze standaardisatie is mogelijk omdat veel energieverslindende woningen in de jaren zestig gemaakt zijn: veelal flats met globaal de juiste maatvoering. Het spreekt voor zich dat als je een pakket voor de ene flat hebt samengesteld, je dit voor een fractie van de kosten op andere flats kunt toepassen.' Qua maatregelen denkt Van Hal dan met name aan de meest voor de hand liggende, zoals gevel- en raamisolatie, goede verwarmingsketels en het wegwerken van koudebruggen. Omdat veel woningen die in de jaren zestig zijn gebouwd allemaal dezelfde opbouw en maten hebben, moet dat op een snelle geprefabriceerde wijze kunnen.

RUGZAKBADKAMER

Een goed voorbeeld van zo'n snelle werkwijze is de rugzakbadkamer van Heijmans. Een soort 'plug & play'-concept dat je tegen de gevel bevestigt, waardoor je in één keer een moderne en tegelijkertijd grotere badkamer creëert. Dit systeem is nog niet bijzonder energiezuinig maar zou dat wel kunnen zijn. Het gaat om de gedachte erachter dat je woningen ingrijpend kunt verbeteren zonder dat mensen hun woningen hoeven te verlaten voor lange tijd. De ervaring van Van Hal is dat als er winst geboekt kan worden op ruimte of op esthe-

tische waarde, de consument graag meegaat. Dan heeft die consument daar ook geld voor over, als de terugverdientijd van de investering maar overzienbaar is.

MODEWOORD

Van Hal spreekt met grote passie over de mogelijkheden tot energiebesparing: 'Geloof me, energiebesparing is geen modewoord. De staat heeft zich als doel

www.nyenrode.nl

gesteld om in 2020 30% minder CO₂ uit te stoten dan in 1990.

Ondertussen zijn we gewoon doorgeslagen dus we hebben het onderhand over een halvering van de CO₂-uitstoot in 2020 ten opzichte van de situatie nu. Voor voorlopers in de bouw – zowel architecten, bouwers als toeleveranciers – biedt dit geweldige kansen. De indruk die ik trouwens krijg tijdens mijn talloze gesprekken met bouwers en stakeholders is dat het niet meer de vraag is "of", maar "hoe". De wil om aan de slag te gaan is er!